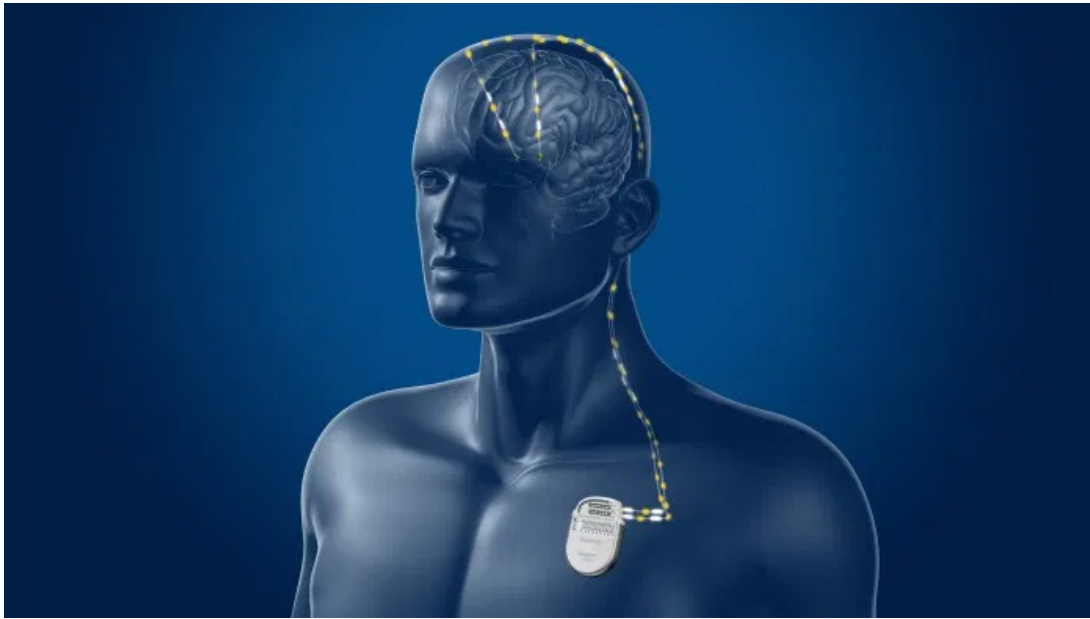

Újfejlesztésű implantátumot ültettek egy a Parkinson-kóros agyába

2020-02-10

Új szintre emelkedett az agyi pacemaker terápia az SZTE Idegsebészeti Klinikán január 22-én elvégzett műtétnek köszönhetően. A világon ötödikként, Közép-Kelet-Európában pedig elsőként Szegeden ültették be azt a navigációs alapú mély agyi stimulációs implantátumot egy Parkinson-kóros beteg agyába, amely – az eddig elérhető hasonló rendszerektől eltérően – nemcsak stimulálni képes az agy megfelelő részeit, hanem az aktivitásokat regisztrálni is. A mindebből következő plusz információk jóvoltából új korszak kezdődött a terápia történetében.

A világszerte 2020. január 16-tól elérhető **újfejlesztésű, navigációs alapú mély agyi stimulációs eszköz beültetését végezték el**, január 22-én a Szegedi Tudományegyetem Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ Idegsebészeti Klinika tavaly októberben átadott hibridműtő komplexum gerincsebészeti műtőjében.

Ezt a neuromodulációs implantátumot Anglia, Németország, Svájc és Hollandia után a világon ötödikként, Közép-Kelet-Európában pedig **elsőként ültették be egy idős, előrehaladott állapotú Parkinson-kóros beteg agyába**. A gyorsaság mellett több olyan innovatív technikai megoldás érdemel figyelmet, melyet a műtétet végző **dr. Kis Dávid idegsebész**, az Idegsebészeti Klinika adjunktusa jelentős áttörésnek nevez.

Természetesen **nem maga a műtéti eljárás jelenti az újdonságot**, hiszen világszerte **a Parkinson-kór kezelésének egyik legkorszerűbb módja a mély agyi stimuláció**. Magyarországon közel húsz éve alkalmazzák ezt a terápiát, a hozzá kapcsolódó folyamatos, és egyre komplexebb technikai fejlesztések azonban egyre több tudományos és orvosszakmai lehetőséget kínáltak fel az évek során. Ebbe a trendbe tartozik a Szegeden **beültetett új neuropacemaker** – a Percept PC- és **újszerű műtéti technika** is, amely együttesen a magasabb szintű betegellátás és biztonság garanciája. **A stimulátor folyamatosan képes érzékelni és egyben rögzíteni a beteg agyhullámaint**, így tehát nemcsak az agy megfelelő részeit stimulálja, hanem az aktivitásokat is regisztrálja.

Az orvosok az új eszköztől azt várják, hogy **pontosabban megértsék a Parkinson-kóros betegek agyában zajló folyamatokat és olyan biomarkereket sikerül azonosítani**, melyek segítségével az eddigiekhez képest jobb, hatásosabb, kiegyensúlyozottabb javulást tudnak elérni. A jövőben a most, Szegeden beültetésre került Percept PC neurostimulátor így képes lehet arra is, hogy az érzékelt agyi elektromos jelek alapján **részben önmagát automatikusan programozva állítsa a stimulációt**, és ezáltal akár meg is tudja előzni a tünetek kialakulását. Az orvosok ettől is várják, hogy ezt követően személyre szabott, adatokkal igazolt terápiát tudnak majd alkalmazni. Erre korábban nem volt példa.

További újdonsága a beültetett mély agyi stimulációs Percept PC rendszernek, hogy a világon egyre inkább elterjedt, jobb és szebb képeket adó 3 Tesla erejű MRI készülékekkel is kompatibilis. **Az ilyen stimulatorral rendelkező betegeket tehát ezeken a MRI készülékeken is lehet vizsgálni, mely a világon egyedülálló.** A többi mély agyi stimulator rendszer sok esetben még a gyengébb minőségű 1,5 Tesla MRI készülékekkel történő vizsgálatot sem teszi lehetővé, így a többnyire idős betegeken végzett implantátum beültetést követően nélkülözni kellett ezt az agyi, ízületi és gerinc elváltozásokat legkomplexebb módon kimutatni képes képalkotó rendszert.

Kis Dávid kiemelte, **minden implantátum beültetésének egyik kulcskérdése, hogy a műtét során hogyan tudják az agy megfelelő,** néhány milliméteres mélyállomány részébe eljuttatni az elektródákat. Ezek az agyi célpontok a betegség tüneteinek megjelenéséért felelős idegrendszeri központok, az úgynevezett magok. Az eljárás több lépcsős, az orvoscsapat MRI vizsgálattal elkészíti a beteg agyának digitális modelljét, azonosítja a cél magot, majd ezen meghatározza a beavatkozás pontos célpontját, és elkészíti a műtéti tervet. Mivel **a Parkinson-kór tünetei féloldali kezdetűek, de idővel mindig kétoldalivá válnak, ezért két elektródát helyeznek el a két agyfélteke egy-egy célmagjába.** Maga a beavatkozás is több lépcsős: a műtét során speciális neuronavigációs rendszerrel működő célzóberendezéssel, az úgynevezett NexFrame rendszerrel juttatják el tizedmilliméteres pontossággal a megfelelő helyre a tesztelektrodákat.

Az eljárás nagyon fontos része a következő lépés, amikor az orvoscsapat ideggyógyászai az agy elektromos aktivitását vizsgálják, hogy ellenőrizzék, a bevezetett tesztelektrodákat ténylegesen a kívánt célmagba tudták bevezetni. Ezt követően a tesztelektrodákon stimuláció történik. A neurológusok a vizsgálat során meghatározzák azt a pontot, ahol a legjobb hatást érték el, vagyis a tünetek leginkább enyhültek, viszont mellékhatások nem jelentkeztek. Végül a műtét alatti vizsgálatok alapján kerülnek beültetésre a végleges elektródák és az újfejlesztésű stimulator.

A műtét másik újdonsága – emelte ki az Idegsebészeti Klinika adjunktusa – az úgynevezett O-arm és NexFrame neuronavigációs rendszer használata volt. Ezzel a **technikával új fejezet kezdődhet a mély agyi stimulációs implantátumok beültetésének történetében.** Itt már nincs szükség a korábban a beteg fejére erősített nagy és nehéz sztereotaxiás fémkeretre, amely a betegnek kényelmetlen, a műtét alatti vizsgálhatóságát nehezíti és a műtéti időt megnyújtja. A NexFrame neuronavigációs rendszer használata egyszerű és gyors, rendkívül pontos, a műtét során a beteg feje nincs rögzítve, arca teljesen szabad, így számára, valamint a műtétet végző orvoscsapat számára is sokkal jobb helyzetet teremt.

Az O-arm 3 dimenziós Rtg pedig lehetővé teszi, hogy a műtét alatt készült CT minőségű képekkel ellenőrizzék az elektródák tényleges helyzetét az agyban. Ez korábban csak közvetve, az agyi elektromos aktivitások vizsgálatával volt lehetséges, így viszont **CT képeken látható, hogy az**

elektroda a célmagban van-e. Így a műtét alatti vizsgálati eredményeket együttesen értékelve pontosabban és jobban tudják az agyi elektródákat behelyezni, mint az korábban lehetséges volt. Összességében, az újfajta műtéti technika és Percept PC neurostimulátor jobb hosszútávú javulást eredményezhet a Parkinson-kórban szenvedő betegek életében.

Kis Dávid hozzátette, hogy ezzel az új eljárással a műtéti idő is lényegesen lerövidülhet, hiszen egy ilyen beültetés sok helyen 6-8 óráig is eltarthat (az alkalmazott műtéti technika és az orvoscsapat rutinjától függően). ***A mostani szegedi műtét öt órás volt, a reményeik szerint azonban – a megfelelő gyakorlat kialakulását követően –, ez az időintervallum 3-3 és fél órára csökkenthető.*** Mindez a műtét alatt végig ébren levő beteg számára is könnyebben elviselhetővé teszi a beavatkozást, valamint az orvoscsoporthoz is kényelmesebb lesz.

Prof. dr. Klivényi Péter, az SZTE Neurológiai Klinika igazgatója szerint most arra kaptak lehetőséget, hogy az új neuropacemakernek köszönhető plusz információk által a lehető legjobb állapotot éri el a betegnél. Hangsúlyozta, a betegek 30-40 százaléka a műtétet követően átmenetileg, közel 3-4 évig teljesen gyógyszermentessé válhat. Fontos kiemelni, hogy **a Parkinson-kór előrehaladását nem tudja befolyásolni az eljárás, azonban egy lényegesen jobb életminőséget biztosíthat a betegnek egy bizonyos életszakaszban.**
